

Stöd för inmatning

Driftstatistik

Januari 2026

Detta dokument utgör stöd för inmatning av uppgifter i Svenskt Vattens driftundersökning i VASS, <https://vass.svensktvatten.se/>

Frågor om inloggning, åtkomst etc. ställs i första hand till den person som är lokalt administratör. Den som är lokal administratör kan begära behörighet i VASS, mer information finns på Svenskt Vattens hemsida. Finns det frågor som inte kan lösas internt eller som rör själva undersökningen finns möjlighet att få hjälp genom att ta kontakt via vass@svensktvatten.se.

Vattenbalansen

Vattenbalansen är en viktig del i den årliga driftuppföljningen. Ur denna kommer de vattenförlustsiffror som ofta diskuteras. ***En tillförlitlig vattenbalans gör att vi kan fokusera på de verkliga vattenförlusterna och inte på att förklara att en del av det som upplevs som förlust i verkligheten är en tillåten förbrukning som inte registrerats rätt.***

IWA:s vattenbalansmodell ligger till grund för de uppgifter som matas in i driftundersökningen. Använd tabellen nedan som stöd för att rapportera in en tillförlitlig vattenbalans.

Vb 107 Levererat vatten	Tillåten förbrukning	Vb 108 Debiterad tillåten förbrukning	Debiterad mätt förbrukning	Debiterat vatten
			Debiterad omätt förbrukning	
		Vb 113 Odebiterad tillåten förbrukning	Odebiterad mätt förbrukning	Odebiterat vatten
			Odebiterad omätt förbrukning	
	Vb 117 Vattenförlust	Skenbart läckage	Otillåten förbrukning	Odebiterat vatten
		Verkligt läckage	Utläckage kommunala ledningar	
			Utläckage servisledning	

Det är viktigt att försöka uppskatta den ***tillåtna mätta och omätta odebiterade förbrukningen*** så att denna inte räknas som en vattenförlust. Vattenbalansen måste stämma, det vill säga $Vb107 - Vb108 - Vb113 / Vb107 \cdot 100$.

Möjlighet att läsa se föregående års svar

Det finns två sätt att se föregående års svar. Svaren visualiseras eller går att söka ut genom att välja Drift för analys på startsidan i VASS. Vid inmatning av svar går det även i övre högra hörnet välja "Nyfiken vad ni

svarade sist?” så öppnas en ny flik med förra undersöknings svar inmatade.

Er kvalitetssäkring av egna data är viktig

För att undvika felaktigheter i svarsdata sker löpande förbättringar med syfte att underlätta inmatningen. Svenskt Vatten har endast möjlighet att utföra kvalitetssäkring av data på övergripande nivå, vilket innebär att er kvalitetssäkring av egna data är viktig för att nyckeltalen ska bli så tillförlitliga som möjligt.

Efter cirka 15 min finns de svar ni lämnat i undersökningens analysflik. För att kontrollera att siffror blivit korrekt inmatade gå gärna in i denna flik och kontrollera era värden. För en helhetsbild och eventuell jämförelse mot tidigare år, välj fliken ”Data export” och markera de svar och de år ni önskar kontrollera.

Svar på vanliga frågor vid inmatning

Hur skapar jag en användare i VASS?

Frågor om inloggning, åtkomst etc. ställs i första hand till den person som är lokal administratör. Den som är lokal administratör kan begära behörighet i VASS. För dig som är lokal administratör finns information om hur användare skapas, behörigheter tilldelas mm på Svenskt Vattens hemsida.

Vad är skillnaden mellan Kommentarer till uppgiften och Anteckningar för framtida undersökningar

Kommentar till uppgiften kan ses av alla och sparas med det aktuella svaret. Tanken är att förklara något för andra, och att detta kan ändras år från år (därför sparas det inte).

Anteckningar för framtida undersökningar sparas ihop med frågan till framtida undersökningar och kan bara ses av den egna kommunen. Här kan man lägga in hur man beräknat uppgiften mm.

Omfattar VASS Drift anläggningar som ägs av annan part?

VASS Drift ska omfatta de anläggningar som VA-verksamheten förvaltar och inte anläggningar som förvaltas av annan kommunal förvaltning eller Trafikverket. På samma sätt så ingår inte ledningsnäten i en gemensamhetsanläggning som förvaltas av t ex en bostadsrättsförening inte heller ledningar inom en fastighet.

Vad innebär personår?

Med personår avses här hur många personer som arbetat med en viss funktion under året. Två personer på heltid plus en projektanställd ett halvår motsvarar 2,5 personår.

Hur ska jag göra med personerna när vi har flera kommuner i vårt bolag?

För bolag med flera kommuner: Personalen i det flerägda bolaget fördelas ut på respektive kommun. Använd fördelningsnyckel om så finns eller fördela på kommunerna utifrån total budget i varje kommun.

Hur särskiljer man investering från reinvestering för ledningsnät?

Nyinvestering ska generellt avse utökning av ledningsnätet, dvs nya ledningsgravar. Reinvestering ska generellt avse omläggning/renovering av ledningar i befintliga ledningsgravar.

Definitionsfråga Bd400 och Bd401: Ska alla ledningstyper räknas med i värdet (serviser, anordning etc)?

Båda ska omfatta alla nylagda ledningar, dvs inte ledningar som ersätter en befintlig ledning. Serviser redovisas som antal servisanslutningar, dvs ingen ledningslängd. Brandposter redovisas som antal och anordningsledningens längd redovisas inte.

Hur kan man beräkna antalet personer som är anslutna till det allmänna vattenledningsnätet eller som är säsongboende?

Vi har svårt att ge ett entydigt svar på den frågan. Rådet är att ta kontakt med t.ex. planavdelningen, som kan ha statistik över hur många personer som bor i de områden som är anslutna till kommunalt VA. Ofta kan siffran vara densamma för vatten som för spill, men ibland kan det finnas områden som bara har kommunalt vatten (eller tvärtom). Försök göra en uppskattning, men se till att det inte är fler anslutna än antal boende i kommunen. Detsamma gäller för antalet säsongboende, försök göra en uppskattning över hur många som bara använder kommunalt VA vinter eller sommartid.